

Kitaabka Daanyeel - Lambarka Siddeed iyo Labaatan

Darbiyo

Jeff Pippenger

2023-12-23

Nebukadnesar wuxuu ka dhigan yahay bilowgii Adventism-ka, bilowgii Maraykanka, bilowgii geeska Protestant-ka, iyo bilowgii geeska Jamhuuriga. Belshaasarna wuxuu ka dhigan yahay dhammaadka xariiqyadan oo dhan.

Nebukadnesar wuxuu matalaa taariikhda farriimaha malaa'igta koowaad iyo tan labaad laga bilaabo 1798 ilaa 1844, iyo bilowga xukunka baadhista ee Ilaah. Markhaatigiisu wuxuu la siman yahay Daanyeel cutubka koowaad. Belshaasar wuxuu matalaa taariikhda farriinta malaa'igta saddexaad laga bilaabo 1989 ilaa sharciga Axadda, iyo bilowga xukunka fulinta ee Ilaah. Markhaatigiisu wuxuu la siman yahay Daanyeel cutubyada koowaad ilaa saddexaad.

Nebukhadnesar wuxuu calaamadeeyaa dhammaadka “toddobada wakhti” ee ku dhacday boqortooyadii woqooyi ee Israa'iil sannadkii 1798, markii boqortooyadiisii dib loogu soo celiyey isaga ka dib markii uu ku noolaa isagoo leh qalbiga bahal. Maraggiisu wuxuu sii socdaa ilaa furitaanka xukunka baadhitaanka dhammaadka “toddobada wakhti” ee ku dhacday boqortooyadii koonfureed ee Yahuudah sannadkii 1844. Maraggiisa dhexdiisa erayga “saacad” wuxuu matalaa farriinta saacadda xukunka ee malaa'igta koowaad, dabadeedna mar kale, wuxuu matalaa imaatinka farriintaas. “Saacadda” ku jirta maraggiisu waxay calaamadaysaa labadaba 1798 iyo 1844, kuwaas oo labaduba matalaya gabagabada cadhadii kowaad iyo cadhadii dambeba siday u kala horreeyaan.

Dhammaadkii Belshaasaar waxaa calaamadeeyey qoraalkii qarsoonaa ee u dhigma laba kun iyo shan boqol iyo labaatan. “Toddobada wakhti,” ha lagu matalo “saacad,” “kala firdhin,” ama “laba kun iyo shan boqol iyo labaatan,” waa astaan xukun. Xukunkii Nimrod wuxuu ahaa “kala firdhin,” kii Nebukhadnesar wuxuu ahaa “toddoba wakhti,” kii Belshaasaamna wuxuu ahaa laba kun iyo shan boqol iyo labaatan. Markii Nebukhadnesar xukumay saddexdii mudan, wuxuu foornada ka dhigay mid la kululeeyey “toddoba jeer,” si ka sarreeya caadiga.

Xukunka “toddobada wakhti” waxaa lagu asteeyey imaatinka farriinta koowaad, iyo imaatinka farriinta saddexaad. Dhammaadka Adventism-kii Miller ee 1863 wuxuu ka bilaabmay diidmada caqiidada “toddobada wakhti,” waxaana boqol iyo lix iyo labaatan sano ka dib, 1989, yimid “wakhtiga dhammaadka” ee taariikhda malaa'igta saddexaad. Boqol iyo lix iyo labaatan waa astaan u ah “toddobada wakhti”; sidaas darteed dhammaadka dhaqdhaqaaqii malaa'igta koowaad ee 1863, ilaa bilowgii dhaqdhaqaaqa malaa'igta saddexaad ee 1989, waxaa isu xira “toddobada wakhti” iyada oo loo marayo boqolka iyo lix iyo labaatan ka astaan ah.

Habase ahaatee markhaatiga dhicitaankii Belshaasar ee ku qoran Daanyeel cutubka shanaad waxay ina baraysaa in aanay cidina arki karin xukunka “toddobada wakhti,” in kastoo uu ku qoran yahay “derbiga” duskiisa. Geeska Jamhuuriga ah, xukunku wuxuu ku qoran yahay “derbiga kala-soocidda kaniisadda iyo dawladda” ee Thomas Jefferson, kaas oo laga qaaday cutubka shanaad ee Daanyeel. Geeska Protestant-ka runta ahna, xukunku wuxuu ku qoran yahay labada shax ee quduuska ah ee lagu sudhay “derbiga” si kan akhriyaa uu u ordo. Laakiin indha la’aanta La’odikiya erayadu lama kala garan karo. Labada xaaladoodba, erayada xukunku waxay ka dhigan yihiin in geeska Protestant-ka runta ah iyo geeska Jamhuuriga ahba lagu miisaamay miisaannada, laguna helay kuwo dhiman. Qisada Belshaasar waxay fariin u leedahay geeska Jamhuuriga ah, oo matalaya quruumaha dunida.

“Taariikhda Nebukadnesar iyo Belshaasar dhexdeeda, Ilaah wuxuu la hadlayaa quruumaha maanta jooga.” *Signs of the Times*, Luulyo 20, 1891.

Qisada Belshazarna sidoo kale waxay xambaarsan tahay fariin ku socota geeska Protestant-ka, kaas oo matalaya dadyowga dunida.

“Taariikhda Nebukadnesar iyo Belshaasar dhexdeeda, Ilaah wuxuu la hadlayaa dadka maanta jooga.” *Bible Echo*, Sebtembar 17, 1894.

Dembiga Belshaasar waxay ka dhigan tahay dembiga labada gees ee bahalka dhulka. Dembiga mid kasta oo geesahaas ka mid ahi wuxuu ku jiraa diidmooda runtooda aasaasiga ah, iyagoo haddana aqoon buuxda u leh runtaas. Geeska Jamhuuriga waxaa lagula xisaabtamayaa iftiinka Dastuurka, iyo taariikhdi bilowga ahayd markii dokumentigaas rabbaaniga ah la soo saaray, hase yeeshee tan iyo markaas si tartiib-tartiib ah ayaa loo diidayay. Marka qaranku u hadlo sida masduulaagii, derbiga astaanta u ah kala-soocidda kaniisadda iyo dawladda waa laga qaadi doonaa. Geeska Protestant-ka ee runta ahna, iftiinkii ka soo baxay taariikhda farriimaha malaa’igta koowaad iyo tan labaad, markii aasaasyada la dhisay, si tartiib-tartiib ah ayaa loo diidayay, waana la sii diidi doonaa si isa soo taraysa, ilaa “derbiga” sharciga Ilaahna ugu dambayntii la wada diido.

Nabigu halkan wuxuu ku sifaynayaa dad, xilli ay jirto ka leexasho guud oo runta iyo xaqnimada laga leexanayo, kuwaas oo doonaya inay soo celiyaan mabaadi’da aasaaska u ah boqortooyada Ilaah. Iyagu waa kuwa hagaajiya jebinta lagu sameeyey sharciga Ilaah—derbiga uu ku wareejiyey kuwa uu doortay si uu u ilaaliyo, oo addeecidda amarradiisa caddaaladda, runta, iyo daahirsanaanta ay tahay gaashaankooda weligiis ah.

“Ereyo macne ahaan karin ayuu nebigu ku tilmaamayaa hawsha gaarka ah ee dadkan hadhay oo derbiga dhisaya. ‘Haddaad cagtaada ka celiso maalinta Sabtida, oo aad ka joogsato inaad raaxadaada ka samayso maalintayda quduuska ah; oo aad Sabtida ugu yeedho wax lagu farxo, taas oo ah quduuska Rabbiga, oo sharaf leh; oo aad isaga maamuusto, adigooon samayn jidadkaaga, ama raadin raaxadaada, ama ku hadlin erayadaada: markaas waxaad Rabbiga ku rayraysan doontaa; oo anna waxaan kugu kor mari doonaa meelaha dhaadheer ee dhulka, oo waxaan kugu quudin doonaa dhaxalkii Yacquub aabbahaa, waayo, afka Rabbiga ayaa saas ku hadlay.’ *Ishacyaah 58:13, 14.*” *Prophets and Kings*, 677, 678.

Habka kitaabiga ah ee malaa'iguhu u muujiyeen William Miller wuxuu matalaa qawaaniinta nebinnimo ee Ilaah, oo si ka duwan Israa'iiltii qadiimiga ahayd, Israa'iilta casriga ahi waxay ahayd in loo dhiibo ammaanada aan ku koobnayn oo keliya sharciga Tobanka Amar, balse sidoo kale nebiyadii.

“Ilaah wuxuu kaniisaddiisa maalmahan ugu yeedhay, sida uu Israa'iiltii hore ugu yeedhay, inay dunida u istaagto sidii iftiin. Faaska xoogga badan ee runta ah, oo ah farriimaha malaa'igta koowaad, labaad, iyo saddexaad, ayuu kaga soocay kaniisadaha iyo dunidaba si uu ugu soo dhoweeyo isu-dhowaansho quduus ah oo xaggiisa ah. Wuxuu iyaga ka dhigay kuwa lagu aamminto sharcigiisa, wuxuuna ku aaminay runnada waaweyn ee waxsii-sheegista wakhtigan. Sida hadalladii quduuska ahaa ee lagu aammintay Israa'iiltii hore, kuwanu waa ammaanad quduus ah oo ay tahay in dunida loo gaadhsiyo. Saddexda malaa'igood ee Muujintii 14 waxay metelaan dadka aqbala iftiinka farriimaha Ilaah oo u baxa sidii wakiilladiisa si ay digniinta uga dhawaaqaan dhererka iyo ballaca dunida oo dhan. Masiixu wuxuu xertiisa ku dhawaaqaa: ‘Idinku waxaad tihiin nuurka dunida.’ Naf kasta oo Ciise aqbasha, iskutallaabta Kalvary waxay kula hadashaa: ‘Bal eega qiimaha nafta: “Dunida oo dhan taga, oo injiilka ku wacdiya uun kasta.”’ Waxba looma oggola inay hawshan carqaladeeyaan. Waa shaqada ugu muhiimsan ee wakhtigan; waa inay gaadhaa meel fog sida daa’imadu u fog tahay. Jacaylkii Ciise u muujiyey nafaha dadka allabarigii uu u bixiyey furashadooda ayaa dhaqaajin doona dhammaan kuwa isaga raaca.” Testimonies, volume 5, 455.

“Runta waaweyn ee waxsii sheegidda,” oo malaa'iguhu dhiibeen, laguna adkeeyey shaqadii William Miller, waa “amaanad quduus ah oo dunida loo gudbinayo.” Sharciga Tobanka Amar, sharciyada dabiicadda, sharciyada caafimaadka, iyo sharciyada daraasadda waxsii sheegidda waxaa bixiyey isla Sharci-dejiyihii Weyn, oo diididda hal Amarna waa diididda dhammaantood. Diididdii habraacii la siiyey William Miller waxay billowday fallaago sii socota, taasoo ugu dambayntii keeni doonta in Adventism-ku diido Sabtida maalinta toddobaad.

“Rabbigu wuxuu muran la leeyahay dadkiisa qirashada ku sheegta maalmahan ugu dambeeya. Murankan dhexdiisa, rag xilal mas'uuliyadeed haya ayaa qaadi doona jid si toos ah uga soo horjeeda kii Nexemyaah qaaday. Iyagu ma aha oo keliya inay qudhoodu iska indhatiri doonaan oo quudhsan doonaan Sabtida, laakiin waxay kaloo isku dayi doonaan inay dadka kale ka horjoogsadaan iyaga oo ku aasinaya qashinka caado iyo dhaqan. Kaniisadaha dhexdeeda iyo kulammada waaweyn ee bannaanka lagu qabto, adeegayaashu waxay dadka ku adkayn doonaan lagama-maarmaanimada xajinta maalinta koowaad ee toddobaadka. Waxaa jira afooyin badda iyo berrigaba ka dhacaya; afooyinkaasuna way sii kordhi doonaan, masiibo ka dambaynaysa masiibo kale iyada oo si dhow isu daba socota; oo kooxda yar ee xafida Sabtida iyagoo damiir leh ayaa lagu tilmaami doonaa inay yihiin kuwa cadhada Ilaah ku soo dejinaya dunida sababo la xiriira ixtiraam-darradooda Axadda.”

“Shaydaanku wuxuu ku boorriyaa beentani si uu dunida addoonsi ugu dhigo. Waa qorshihiiisa inuu dadka ku qasbo inay aqbalaan khaladaadka. Wuxuu qayb firfircoon ka qaataa faafinta dhammaan diimaha beenta ah, mana joogsado waxba dadaalkiisa uu ku meelmarinayo caqiidooyin qaldan. Dabool diineed oo qiiri leh hoostiisa, dad ay ruuxiisu saameysay ayaa

walaalahooda bini-aadamka ah u alifay jirdillo ugu naxariis daran, waxayna ku rideen silicii ugu argagaxa badnaa. Shaydaanka iyo wakiilladiisuba weli waxay leeyihiin isla ruuxaas; taariikhdii hore na waa lagu soo celin doonaa maalmahaenna.”

“Waxaa jira rag go’aansaday maankooda iyo doonistooda inay xumaan fuliyaan; meelaha mugdiga ah ee qalbiyadooda ayay ku goosteen dembiyada ay samayn doonaan. Nimankani waa kuwo is-khiyaaneeyey. Waxay diideen xukunka weyn ee xaqnimada ee Ilaah, halkiisa na waxay ka taagaan halbeeg ay iyagu leeyihiin; iyagoo naftooda halbeeggaas la barbar dhigaya ayay isu sheegaan quduus. Rabbigu wuu u oggolaan doonaa inay muujiyaan waxa qalbiyadooda ku jira, oo ay ku dhaqmaan ruuxa sayidka iyaga xukuma. Wuxuu u dayn doonaa inay nacaybkooda sharcigiisa ku muujiyaan sida ay ula dhaqmaan kuwa daacadda u ah waxyaalaha uu farayo. Waxaa dhaqaajin doona isla ruuxii waallida diineed ee ku kiciyey dadkii badnaa ee Masiixa iskutallaabta ku qodbay; kaniisadda iyo dawladdu waxay ku midoobi doonaan isla isafgaradkii qudhunsanaa.”

“Kaniisadda maanta jirta waxay raacday raadadkii Yuhuuddii hore, kuwaas oo amarradii Ilaah dhinac u dhigay dhaqammadoodii awgeed. Waxay beddeshay qaynuunka, jebisay axdigii weligiis ah, oo hadda, sidii markaas oo kale, kibir, rumaysadla’aan, iyo gaalnimo ayaa ka dhalatay. Xaaladdeeda runta ah waxaa lagu muujiyey erayadan ka yimid gabaygii Muuse: ‘Iyagu way iskhariibeen, ceebtoodu ma aha ceebta carruurtiisa; waa qarni qalloocan oo gurraacan. Rabbiga ma sidan baad ugu abaalguddaan, dadow nacas ah oo aan xigmad lahayn? Miyuusan isagu ahayn Aabbahaaga ku soo furtay? Miyuusan ku samayn, oo ku adkayn?’”
Review and Herald, March 18, 1884.

Diidmada ugu dambaysa ee runta ee Adventism-ku waxay dhacdaa xilliga sharciga Axadda, iyadoo Adventism-ku ku celinayo taariikhdii Israa’iil hore, markii “ay kiciyeen isla ruuxii waallida diineed ee ku riixday dadkii badnaa ee Masiixa iskutallaabta ku qodbay; kaniisadda iyo dawladduna waxay ku midoobi doonaan isla wada-noolaanshaha qudhunsan.” Caasinimada sii kordhaysa ee Adventism-ka waxa lagu matalayaa Yexesqeel cutubka siddeedaad, iyadoo ay jiraan afar karaahiyo oo isa sii taraya, kuwaas oo si nebiyad ahaan ah u calaamadinaya afarta qarni ee Adventism-ka ee bilaabmay 1863. Karaahiyada ugu dambaysaa waa marka hoggaamiyeyaasha Yerusaaalem ay u sujuudaan qorraxda.

Oo wuxuu i geliyey barxadda gudaha ee guriga Rabbiga; oo bal eeg, albaabka macbudka Rabbiga agtiisa, inta u dhexaysa balbalada iyo meesha allabariga, waxaa joogay ku dhowaad shan iyo labaatan nin, iyagoo dhabarkooda u jeediya macbudka Rabbiga, wejiyadooduna u jeedaan bari; oo waxay qorraxda u caabudayeen xagga bari. Markaasuu igu yidhi, Ma aragtay tan, Wiilka Aadanow? Ma wax yar baa reer Yahuudah u ah inay sameeyaan karaahiyooyinkan ay halkan ku samaynaayan? waayo, dalkii waxay ka buuxiyeen dulmi, oo haddana way soo noqdeen inay iga cadhaysiiyaan; oo bal eeg, laantii ayay sankooda saareen. Sidaas daraaddeed aniguna xanaaq baan kula macaamili doonaa; ishaydu uma tudhi doonto, mana u naxariisan doono; oo in kastoo ay dhegahayga qaylo dheer kuugu qayliyaan, weliba maqli maayo. Ezekiel 8:16–18.

Xukunka wakhtigaas la keeno waxaa lagu sawiray “saacaddii” xukunka Belshaasaar.

Boqor Belshaasar wuxuu u sameeyey diyaafad weyn kun ka mid ah amiirradiisii, oo wuxuu khamri ku cabbay hortooda kunkaas. Belshaasar intuu khamriga dhadhaminayay ayuu amray in la keeno weelashii dahabka iyo lacagta ahaa oo aabbihiis Nebukadnesar ka soo qaaday macbudkii Yeruusaalem ku yiil; si boqorka, amiirradiisa, naagihisa, iyo kuwa addoommadiisa dumarka ahuba ay uga cabbaan. Markaasaa la keenay weelashii dahabka ahaa ee laga soo qaaday macbudkii guriga Ilaah oo Yeruusaalem ku yiil; oo boqorkii, iyo amiirradiisii, iyo naagihisii, iyo kuwa addoommadiisa dumarka ahuba way ku cabbeen. Waxay cabbeen khamri, oo ammaaneen ilaahyadii dahabka, iyo lacagta, iyo naxaasta, iyo birta, iyo qoryaha, iyo dhagaxa. Isla saacaddaasba waxaa soo baxay faro gacan nin, oo wax ku qoray derbiga qasriga boqorka nuuradda lagu dahaadhay dusheeda, ka soo horjeedka laambadda; oo boqorkiina wuxuu arkay qaybtii gacanta ee wax qoraysay. Markaasaa wejigii boqorka is beddelay, oo fikirradiisiina way dhabeen, sidaas daraaddeed seedihii dhexdiisu way kala furfureen, jilbihiisiina midba midka kale ayuu ku dhacay. Boqorkii cod weyn buu ku qayliyey in la keeno xiddigfalayaashii, reer Kalday, iyo faalliyaashii. Boqorkiina wuu hadlay oo wuxuu ku yidhi nimankii xigmadda lahaa ee Baabuloon, Ku alla kii akhriya qorniinkan oo ii sheega fasirkiisa, waxaa loo huwin doonaa guduud, silsilad dahab ahna qoortiisa ayaa loo sudhi doonaa, oo wuxuu noqon doonaa kan saddexaad ee boqortooyada xukuma. Markaasaa waxaa soo galay nimankii xigmadda lahaa oo dhan ee boqorka; laakiinse way akhriyi kari waayeen qorniinkii, mana ay boqorka ogeysiin karin fasirkiisa. Markaasaa boqor Belshaasar aad u dhibtooday, wejigiisiina wuu is beddelay, amiirradiisiina way yaabeen. Daanyeel 5:1–9.

“Isla saacaddii qudheeda” ee xukunkii Belshaasar yimid, Shadraq, Meeshaag, iyo Cabdi Nego waxaa lagu tuuray foornada dabka ah oo la kululeeyey “todoba jeer” in ka kulul sidii caadiga ahayd.

Haddaba haddii aad diyaar tihiin in markaad maqashaan dhawaaqa buunka, biibiillaha, kataaradda, sabbuugga, sabbariyada, iyo dulcimerka, iyo cayn kasta oo muusig ah, aad dhacdaan oo caabuddaan sanamka aan sameeyey, waa hagaag; laakiinse haddaydaan caabudin, isla saacaddaas waxaa laydinku dhex tuuri doonaa foornada dab ololaysa; oo waa ayo Ilaaha idinka samatabbixin doona gacantayda? Markaasaa Shadrag, Meeshag, iyo Cabednego u jawaabeen oo boqorkii ku yidhaahdeen, Boqor Nebukadnesarow, arrinkan uma baahnin inaan kaaga jawaabno. Hadday sidaas tahay, Ilaahayaga aannu u adeegno waa karaa inuu naga samatabbixiyo foornada dabka ololaysa, wuuna naga samatabbixin doonaa gacantaada, boqorow. Laakiinse haddii kalese, boqorow, ha kuu caddaato inaanaan u adeegi doonin ilaahyadaada, oo aynaan caabudi doonin sanamka dahabka ah oo aad qotomisay. Markaasaa Nebukadnesar cadho aad u weyn ka buuxsantay, oo muuqaalkii wejigiisuna wuu iska beddelay Shadrag, Meeshag, iyo Cabednego xaggooda; sidaas daraaddeed ayuu hadlay oo amray in foornada toddoba jeer ka sii kululeeyaan sidii caadadu u ahayd in la kululeeyo. Daanyeel 3:15–19.

“Saacadda” xukunka ee Belshaasar waa isla “saacadda” xukunka ee Shaadraak, Meeshaakh iyo Cabednego, waxaana labada sadarba “toddoba jeer” lagu metelayaa inay yihiin astaanta xukunkaas. Saddexdaas mudane waxay matalayaan labada markaati ee daruuro la kora samada iyagoo ah calan lagu garto “saacadda” dhulgariirka weyn ee Sharciga Axadda, Belshaasarna wuxuu matalaa xukunka burburka qaran ee lagu soo dejiyo bahalka dhulka isla “saacaddaas”

qudheeda.

Waxaan maqaalka xiga ku sii wadi doonnaa daraasaddeenna ku saabsan xukunkii Belshaasar.

“Waxaa si qoto dheer qalbigayga u culaysaya heerka hoose ee cibaadada iyo dhawrsanaanta ee dadkeenna ka dhex jira. Markaan ka fikiro hoogaggii lagu dul dhawaaqay Kafarna’um, waxaan garwaaqsadaa sida xukunka canaantu uga sii cuslaan doono kuwa runta yaqaan, hase yeeshee aan ugu socon sida runta waafaqsan, balse ku socda dhimbiilaha ay iyagu shiteen. Xilliyada habeenkii ayaan dadka kula hadlayaa si aad u murugo iyo xurmo leh, anigoo ka baryaya inay damiirkooda weyddiiyaan; Anigu maxaan ahay? Masiixi baan ahay, mise ma ihi? Qalbigaygu ma cusboonaaday? Nimcada Ilaah ee wax beddesha ma qaabaysay dabeecaddayda? Dembiyadayda miyaa laga toobad keenay? Ma la qirtay? Ma la cafiyey? Masiixa ma mid baan kula ahay sida uu isagu ula mid yahay Aabbaha? Miyaan necbahay wixii aan mar jeclaa? Hadda miyaan jeclahay wixii aan mar necbaa? Wax kasta miyaan khasaare u tirinayaa wanaagga iyo sarraynta aqoonta Masiix Ciise? Miyaan dareemayaa inaan ahay hanti uu Ciise Masiix iibsaday, iyo in saacad kasta ay igu waajib tahay inaan naftayda u quduusiyo adeeggiisa?”

“Waxa aynu taagan nahay marinka dhacdooyin waaweyn oo qotodheer. Dhulka oo dhan waxaa lagu iftiimin doonaa ammaanta Rabbiga, sida biyuhu u daboolaan marinnada gunta weyn. Waxsii sheegyadu way rumoobayaan, oo wakhtiyo duufaanno leh ayaa horteenaa yaal. Khilaafaadkii hore ee u ekaa in la aamusiyey muddo dheer ayaa mar kale la soo noolayn doonaa, khilaafaadyo cusubi na way soo bixi doonaan; kuwa cusub iyo kuwii hore ayaa isdhexgeli doona, taasuna si dhaqso leh bay u dhici doontaa. Malaa’iguhu waxay hayaan afarta dabaylood si aanay u afuufin, ilaa hawsha digniinta ee la cayimay la siiyo dunida; laakiin duufaantii way isa soo urursanaysaa, daruuruhuna way cufanayaan, iyagoo diyaar u ah inay dunida ku qarxaan, oo dad badan waxay ugu iman doontaa sida tuug habeenkii.”

“Qaar badan baa dhoolla-caddeeyey oo diiday inay rumaystaan markii aynu u sheegnay, labataan iyo soddon sannadood ka hor, in Axadda lagu adkayn doono dunida oo dhan, oo sharci loo samayn doono si loo khasbo dhowriddeeda, looguna qasbo damiirka. Waxaynu aragnaa iyada oo rumoobaysa. Wax kasta oo Ilaah ka sheegay mustaqbalka hubaal way dhici doonaan; wax qudha kama dhici doonto wax kasta oo uu ku hadlay. Protestantism-ku hadda gacmihiisa ayuu ka gudbinayaa boholkii si uu gacmaha ula qabsado baabtiisnimada, oo isbahaysi baa la samaynayaa si cagta loogu mariyo oo muuqaalka looga tirtiro Sabtida amarka afraad; oo ninkii dembiga, kan ku kicinta Shaydaanka ku aasaasay sabtida been-abuurka ah, ilmahan baabtiisnimada, waa la sarraysiin doonaa si uu booska Ilaah u qaato.”

“Samada oo dhan waxaa la ii tusay iyagoo daawanaya sida ay dhacdooyinku u furfurmayaan. Qalalaase ayaa lagu muujin doonaa muranka weyn ee dheeraaday ee ku saabsan dowladnimada Ilaah ee dhulka. Wax weyn oo go’aamiya ayaa dhici doona, waana goor dhow. Haddii dib u dhac yimaado, dabeecadda Ilaah iyo carshigiisaba waa la meel marin doonaa. Bakhaarka hubka ee samadu waa furan yahay; koonka Ilaah oo dhan iyo qalabkiisuba way diyaar yihiin. Hal eray oo caddaaladdu ku hadasho ayaa ku filan, markaasna waxaa dhulka ka dhici doona muujimooyin cabsi leh oo cadhada Ilaah ah. Waxaa jiri doona codad, onkodad, hillaacyo, dhulgariirro, iyo baabba’ guud. Dhaqdhaqaaq kasta oo ka jira koonka samadu wuxuu u yahay

diyaarinta dunida qalalaasaha weyn.”

“Kacsanaan ayaa la wareegaysa curiye kasta oo dhulka jooga; oo sida dad helay iftiin weyn iyo aqoon yaab leh, kuwo badan oo iyaga ka mid ahi waxaa lagu matalay shantii bikradood ee hurday oo laambadahoodu ay la jireen, hase ahaatee aan saliid ku jirin weelashooda; qabow, dareen la’, oo leh cibaado tabar daran oo sii libdheysa. Inta nolol cusub la faafinayo oo hoosta ka soo burqanayso oo si xoog leh u qabsanayso dhammaan hay’adaha Shayddaanka, iyadoo loo sii diyaargarobayo iska horimaadka iyo halganka weyn ee ugu dambeeya, iftiin cusub iyo nolol iyo awood ayaa xagga sare ka soo degaysa, oo qabsanaysa dadka Ilaah ee aan dhiman, sida kuwo badan hadda ugu dhinteen xadgudubyada iyo dembiyada. Dadka hadda ku arki doona waxa dhawaan nagu soo fool leh waxyaalaha hortayada ka dhacaya, mar dambe isku hallayn maayaan hindisayaasha aadanaha, oo waxay dareemi doonaan in Ruuxa Quduuska ah ay waajib tahay in la aqoonsado, la helo, oo dadka hortooda la soo bandhigo, si ay ugu diriraan ammaanta Ilaah, oo ay meel kasta uga shaqeeyaan jidadka yaryar iyo waddooyinka waaweyn ee nolosha, si loo badbaadiyo nafaha dadka la walaalahooda ah. Dhagaxa keliya ee la hubo oo aan dhaqaaqayn waa Dhagaxa Weligiis. Kuwa keliya ee ku dul dhisa Dhagaxan ayaa ammaan ku jira.”

“Kuwa hadda maskaxdoodu jidhka u janjeedho, in kastoo digniinihii Ilaah ku bixiyey eraygiisa iyo markhaatiyada Ruuxiisu ay jireen, weligood lama midoobi doonaan qoyska quduuska ah ee kuwa la soo furtay. Iyagu waa dad dareen-jidheed u nool, fikir ahaan hoos u dhacay, oo karaahiyo ku ah indhaha Ilaah. Weligood laguma quduusin runta. Qayb kuma laha dabecadda rabbaaniga ah, weligoodna kama ay adkaan naftooda iyo dunida iyada oo leh kalgacaylkeeda iyo damaceeda. Dabeecadahani waxay ku dhex jiraan kaniisadahayaga oo dhan, natiijaduna waxay tahay in kaniisaduhu tabar daran yihiin, bukaan yihiin, oo dhimasho qarka u saaran yihiin. Hadda waa in aan la bixin markhaati aan dan ka lahayn, ee waa in la bixiyaa markhaati go’aan leh oo toos ah, kaas oo canaanayaa nijaas kasta, oo Ciise sarraysiinaya. Innagu, dad ahaan, waa in aynu ku sugnaannaa xaalad filasho ah, innagoo shaqaynayna, sugayna, feejignaanayna, oo tukannayna.”

“Rajadan barakaysan ee imaatinka labaad ee Masiixa waa in marar badan dadka loo soo bandhigaa, iyadoo la socota xaqiiqooyinkeeda culus; sugidda imaatinka dhow ee Rabbigeenna Ciise oo ku imanaya ammaantiisa waxay horseedi doontaa in waxyaalaha dunida loo arko madhnaan iyo wax aan jirin. Maamuus ama kala-sarrayn kasta oo adduunyo qiimo ma leh, waayo rumaystaha runta ahi wuxuu ku nool yahay dunida ka sarraysa; tallaabooyinkiisuna waxay u sii socdaan xagga samada. Isagu waa socoto iyo shisheeye. Jinsiyaddiisu waxay ku taal kor. Wuxuu ku ururinayaa naftiisa fallaadhaha qorraxda ee xaqnimada Masiixa, si uu u noqdo iftiin gubanaya oo dhalaalaya gudcurka akhlaaqeed ee dunida qariyey. Sidee bay ugu muuqdaan isaga iimaan xoog leh, rajo nool, jacayl kulul, qiiro quduus ah oo Ilaah loo gooniyeeyey, iyo kala duwanaansho cad oo go’an oo u dhexeeya isaga iyo dunida! ‘Haddaba soo jeeda, oo had iyo goor tukada, si laydinku tiriyo kuwo istaahila inay ka baxsadaan waxyaalahan oo dhan oo dhici doona, oo ay Wiilka Aadanaha hortiiisa istaagaan.’ ‘Haddaba soo jeeda, waayo garan maysaan saacadda Rabbigiinnu imanayo.’ ‘Sidaas daraaddeed idinkuna diyaar ahaada; waayo saacad aydnaan filayn ayuu Wiilka Aadanahu imanayaa.’ “Bal eega, waxaan u imanayaa sida tuug oo kale. Waxaa barakaysan kan soo jeeda oo dharkiisa

ilaashada.” Buug-yareyaal, 38–40.